

2015 m. programos prioritetai

Atsižvelgdama į bendruosius programos „Europa piliečiams“ tikslus, Europos Komisija, pasikonsultavusi su Programos komitetu, nustato metinius prioritetus. Pareiškėjai skatinami rengti projektus vadovaujantis Programos tikslais ir atsižvelgiant į metinius prioritetus.

Išskirti 1 krypties „Europos atminimas“ ir 2 krypties „Demokratinis įsipareigojimas ir piliečių dalyvavimas“ prioritetai, tačiau pateikiamose paraiškose abiejų krypčių prioritetai gali būti siejami ir tarpusavyje persidengti.

1 kryptis: Europos atminimas

Pagal programos „Europa piliečiams“ 1 kryptį remiami projektai, kuriais apmąstomos moderniosios Europos istorijoje susiformavusių totalitarinių režimų priežastys, taip pat projektai, susiję su kitais lemiamais netolimos Europos istorijos momentais ir atskaitos taškais.

2015 metais minimas istorinis momentas, kuriam bus skiriamas didelis dėmesys dėl ypatingai ryškaus poveikio moderniai Europos istorijai, bus **70-osios Antrojo pasaulinio karo baigties metinės**. Antrasis pasaulinis karas buvo pats pražūtingiausias karas istorijoje; demokratinės valdymo sistemos buvo sugriautos, didelės piliečių grupės buvo atskirtos ir persekiojamos, buvo vykdomi žiaurūs nusikaltimai prieš žmogiškumą, o prarastų gyvybių skaičius buvo milžiniškas. Daugiau nei 50 milijonų žmonių žuvo, tame tarpe 6 milijonai Holokausto aukų, 27 milijonai kareivių ir 19 milijonų civilių. Europos žemynas ir kitos pasaulio vietos virto griuvėsiais.

Bet Antrojo pasaulinio karo padarinys taip pat buvo ir naujoji era, kurią apibrėžė politinis pasipriešinimas, žinomas Šaltojo karo pavadinimu. Tai taip pat naujos eros Europos istorijoje pradžia, kuri Europos šalis suvienijo bendram siekiui – užtikrinti ilgalaikę taiką per glaudesnę bendradarbiavimą. Po Šumano deklaracijos 1950 metais, kuria buvo siūloma Prancūzijos-Vokietijos anglių ir plieno gamybą pavesti bendros ir Europos šalių prisijungimui atviros organizacijos „Aukščiausios valdžios“ jurisdikcijai, susiformavo Europos anglių ir plieno bendrija, siekianti išvengti dar vieno karo sukuriant ekonominį bendradarbiavimą ir bendrą svarbių natūralių išteklių rinką. Tai buvo pirmasis žingsnis link dabartinės Europos Sąjungos įkūrimo.

Atsižvelgiant į šį kontekstą, „Europa piliečiams“ programos 1 krypties prioritetas bus skiriamas projektams kalbantiems apie Antrąjį pasaulinį karą bei projektams aptariantiems šio karo pasekmes pokarinės Europos formavimuisi.

2 kryptis. Demokratinis įsipareigojimas ir piliečių dalyvavimas

Dabartiniuose debatuose apie Europos Sąjungą ekonominės krizės laikais ir pasibaigus 2014 m. gegužės rinkimams į Europos Parlamentą, yra jaučiamas poreikis toliau gilinti diskusiją apie Europos ateitį. Šios diskusijos turėtų būti paremtos iš istorijos išmoktomis pamokomis ir atsižvelgiant į konkrečius Europos Sąjungos pasiekimus.

Diskusijomis turėtų būti siekiama surasti būdus Europos piliečiams vėl įsitraukti į Europos projektą ir toliau stiprinti demokratiją ES. Piliečiai turėtų būti paskatinti svarstyti, kokios Europos jie nori ir kaip sukurti demokratiškesnę Europos Sąjungą, siekiant politinio susitarimo ir plėtojant naujas pilietinio dalyvavimo formas, o tuo pačiu stiprinant ir gerinant esamas sąlygas. Šiose diskusijose gali būti keliami tokie klausimai:

- Ką Europos Sąjunga reiškia kiekvienam piliečiui? Kokį poveikį ES daro piliečių kasdieniniam gyvenimui ir kokią naudą jiems atneša? Kokia yra ES pilietybės nauda ir poveikis? Kaip būtų galima sėkmingiau skatinti ir taikyti ES pilietybės suteikiamas teises ir naudą?
- Kaip galima toliau stiprinti ir skatinti atstovaujамąją demokratiją Europoje?
- Kaip piliečiai gali išreikšti savo nuomonę ir daryti poveikį politikos formavimo procesui tarp rinkimų? Kuo vietos valdžia gali prisidėti prie aktyvesnio piliečių įtraukimo į politikos formavimo procesą Europos Sąjungoje? Kokį vaidmenį gali atlikti vietos valdžia priartinant piliečius prie ES institucijų? Kaip galima paskatinti naudotis esamomis priemonėmis (tokiomis kaip Piliečių iniciatyva, piliečių dialogas ir Europos Sąjungos informacijos centrai)?
- Europos Sąjunga patyrė didžiausios pokarinės ekonominės ir finansinės krizės smūgį, dėl šios priežasties daugelyje ES šalių narių susidūrė su augančiu bedarbių lygiu ir padidėjusiais socialiniais skirtumais, skurdu, augančiais ksenofobijos, rasizmo ir netolerancijos atvejais – požiūris, kuris atsispindėjo Europos Parlamento rinkimų rezultatuose. Todėl programos „Europa piliečiams“ remiamuose projektuose būtų galima kelti klausimus, kaip kovoti su šiais fenomenais, kaip ugdyti toleranciją ir pagarbą ES Pagrindinių teisių chartijoje įvardijamoms vertybėms.
- Šios diskusijos taip pat gali būti siejamos su debatais apie vaidmenį, kurį Europos Sąjunga gali atlikti vis labiau globalizuotame pasaulyje. Kaip Europos Sąjunga gali prisiimti vadovaujamą vaidmenį išsaugant taiką, plėtojant ir įtvirtinant demokratiją, pagarbą žmogaus teisėms, pagrindinėms laisvėms pasaulyje, ypač atsižvelgiant į Europos vystymosi metų 2015 kontekstą.

Atsižvelgiant į tai, „Europa piliečiams“ programoje 2015-ųjų 2 krypties metinis prioritetas bus teikiamas **debatams apie Europos ateitį**. Piliečiai yra skatinami dalyvauti diskusijose dalyvaujant projektuose arba aktyviai įsitraukiant į organizacijų, dalyvaujančių „Europa piliečiams“ programoje, veiklas. Debatai neturėtų apsiriboti piliečiais, kurie jau palaiko Europos Sąjungos idėją, bet ir pasiekti tuos piliečius, kurie iki šiol nedalyvauja arba atmeta ar kvestionuoja Sąjungos pasiekimus.

Dalyvaujant debatuose apie Europos Sąjungos ateitį, „Europa piliečiams“ programa gali prisidėti prie bendros Europos piliečių tapatybės formavimo, kuri galėtų būti labiau įtraukianti, ypač kalbant apie jaunąją kartą, bet tuo pačiu būdama orientuota į ateitį ir pagrįsta istorija.